

**הכנסת
היועצת המשפטית לכנסת**

(סימוכין: 002587-2023)
ירושלים, י"ט בטבת התשפ"ג
12 בינואר 2023

לכבוד
יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט
חבר הכנסת שמחה רוטמן

נכבדי שלום רב,

הנדון: מצע לדיון שהופץ אתמול לחברי הוועדה בענין הצעת נוסח תיקון לחוק-יסוד: הממשלה
סימוכין: מכתבו של מנהל הוועדה והצורפות אליו מיום 11 בינואר 2023

1. הובא לידיעתי כי אתמול, בשעת לילה מאוחרת, בהתאם להנחייתך, מנהל ועדת חוקה, חוק ומשפט, מר איל קופמן, הפיץ לחברי הוועדה מסמך שכותרתו "מצע לדיון והצעת נוסח לתיקון חוק-יסוד: הממשלה". במכתבו של מר קופמן צוין כי המצע לדיון וטיוטת הנוסח מוצעים מטעם יושב ראש הוועדה.
2. בפתיח למצע לדיון המשתרע על פני 3.5 עמודים נכתב כי "בישיבותיה הקרובות, הוועדה תדון בהצעות החוק העוסקות במעמדו של הייעוץ המשפטי לממשלה והעומד בראשו, וסמכויותו בתחום הייעוץ והייצוג. לקראת הדיונים מובא להלן מצע לדיון המסכם את המצב החוקי הקיים בסוגיה; את הנקודות העמומות שבו; והבעיות שהוא מעורר". בסיום המסמך צוין כי הוא נערך על ידי עו"ד שמעון נטף, המשמש יועץ המקצועי.
3. מקריאת המצע לדיון אשר נכתב על דף הנושא את סמל ועדת חוקה, חוק ומשפט, נדמה לכאורה שמדובר במסמך הכנה לדיון מטעם הייעוץ המשפטי לוועדה, שכן נכללת בו סקירה משפטית של הדין והפסיקה, הבעיות במצב הקיים לצד יתרונותיו. אומנם, המסמך נעדר התייחסות למשפט העברי, אך נכללות בו התייחסויות למשפט השוואתי ולסוגיות משפטיות שונות.
4. ואולם, נדגיש כי הנוסח האמור וכן "המצע לדיון" גובשו בלא כל מעורבות של הייעוץ המשפטי לוועדה. בנסיבות אלה, הנחה של "מצע לדיון" שמבקש להציג סקירה של המצב המשפטי הקיים, שחתום על ידי עורך דין שמוצג כ"יועץ מקצועי" מטעמך על שולחן הוועדה, עלולה להטעות את חברי הוועדה, ולטעת בהם את הרושם כאילו מדובר בחוות דעת משפטית מטעם הייעוץ המשפטי לוועדה. וכמובן, אין כך הדבר.
5. אף שליושב ראש ועדה בכנסת סמכויות נרחבות, הן לא כוללות מתן ייעוץ משפטי לחברי הוועדה, ובהתאם לסעיף 17 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 התפקיד של מתן ייעוץ משפטי מקיף ונטול פניות מוקנה לייעוץ המשפטי לכנסת. לצד ייעוץ משפטי שוטף בדיוני הוועדה, צוות הייעוץ המשפטי לוועדה אף נוהג להעביר לחברי הוועדה מסמכי הכנה כשלוחות הזמנים מאפשרים זאת. בנושא זה, לנוכח מורכבותו, לאור העברת הנוסח המוצע רק אתמול, בסמיכות לדיונים בוועדה נראה כי לא יהיה סיפק בידם להציג את התמונה המקצועית המשפטית המלאה בנושא זה טרם הדיון, והתייחסותם תוכל להיות חלקית וראשונית בלבד.

6. אכן, יושב ראש ועדה רשאי להציג בפני חברי הוועדה מצע לדיון כפי שהוא רואה לנכון, בוודאי בדיונים עקרוניים שהוא מוצא לנכון ליזום. עם זאת, כאשר יושב ראש הוועדה מקיים את הדיונים במטרה לגבש הצעת חוק מטעם ועדה, ישנה חשיבות יתרה בהבאת מידע משפטי אובייקטיבי, מלא ומדויק עבור חברי הוועדה.
7. הפצת הנוסח ו"המצע לדיון" באופן האמור, מחדדים את הקושי ב"מסלול" החקיקתי שבחרת (הצעת חוק מטעם ועדה), ולמעשה מצביעים על כך שהמסלול הראוי לעריכת תיקונים חקיקתיים מסוג זה הוא בדרך של הגשת הצעת חוק פרטית. במצב כזה, ניתן היה לראות ב"מצע לדיון" כדברי הסבר מטעמך לאותה הצעה.
8. כמו כן, מקריאה ראשונית של "המצע לדיון", נבקש להפנות את תשומת הלב של חברי הוועדה לכך שמבלי להתייחס לשאלות של מדיניות, סקירת המצב המשפטי הקיים הנכללת ב"מצע לדיון" אינה משקפת במדויק לדעתנו את המצב המשפטי הנוהג במדינת ישראל.

בכבוד רב,

שגית אפיק

העתקים :

חברי ועדת החוקה, חוק ומשפט
עו"ד ד"ר גור בליי, היועץ המשפטי לוועדת החוקה, חוק ומשפט
עו"ד הודיה קין, מנהלת מרכז המחקר והמידע של הכנסת
מר איל קופמן, מנהל ועדת החוקה, חוק ומשפט